

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **L. M.**, zastoupené JUDr. Marií Cilínkovou, advokátkou se sídlem Bolzanova 1, 110 00 Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 16. 1. 2004, č. j. OAM-91/VL-10-12-2004, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 5. 2005, č. j. 24 Az 275/2004-28,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 16. 1. 2004 neudělil žalovaný žalobkyni azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu; současně vyslovil, že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování.

Žalobu, již žalobkyně napadla toto rozhodnutí, zamítl Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 19. 5. 2005.

Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně kasační stížnost; co do jejích důvodů pouze obecně odkázala na § 103 odst. 1 písm. a) – d) s. ř. s. V doplnění kasační stížnosti pak s pomocí advokátky tyto důvody upřesnila. Domnívá se jednak, že soud nesprávně posoudil právní otázku, pokud uzavřel, že u žalobkyně nebyl dán odůvodněný strach z pronásledování. Žalobkyně opětovně zdůraznila, že musela snášet výhrůžky a násilí ze strany soukromých osob, přičemž stát takový stav trpěl a nebyl schopen zajistit odpovídající ochranu. Není pravda, že ochrana práv je na Ukrajině dostupná: naopak tamější systém policejní a justiční ochrany není funkční. Dále žalobkyně namítla nepřezkoumatelnost

rozhodnutí žalovaného, který konstatoval pouze tolik, že ukrajinská vláda nijak nediskriminuje členy jednotlivých náboženských skupin, ale vůbec se nezabýval faktickou vynutitelností práva na Ukrajině. Nepřezkoumatelné je konečně i rozhodnutí krajského soudu: ani on pochybení žalovaného nenapravil a nezkoumal faktické fungování mocenských struktur na Ukrajině, zejména akty šikany a jejich tolerování bezpečnostními složkami.

Žalobkyně proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejprve je třeba vyvrátit ty námitky, podle nichž trpí rozhodnutí žalovaného i krajského soudu nepřezkoumatelností. To, že se žalovaný nedostatečně zabýval situací na Ukrajině, naznačovala žalobkyně již v žalobě; zdejší soud však tuto výtku nesdílí. Žalovaný popsal stav v oblasti náboženských svobod na Ukrajině velmi pečlivě; vycházel přitom ze zpráv Ministerstev zahraničí Velké Británie, Spojených států amerických i České republiky, jakož i z informací nezávislých institucí (S. p. Č. t. Č. v t., Č. t. k.). Náboženská svoboda na Ukrajině je zaručena; pokud se uvedené dokumenty zmiňují o jejím omezování, resp. o překážkách, které zejména místní úřady kladou jejímu výkonu, činí tak v souvislosti s formalizovanou a veřejnou činností náboženských organizací. Nic takového se ale v příběhu žalobkyně nevyskytlo. Dokud žalobkyně vyznávala svou náboženskou víru veřejně, tj. pravidelně se v Kyjevě účastnila protestantských náboženských obřadů, žádnou újmu pro to nepociťovala; potíže v podobě výhrůžných telefonátů začala mít až po návratu domů, na venkov, kde však žádné obřady nebyly organizovány, a žalobkyně se svým manželem tak žila pro svou víru jen v soukromí. O tom, že státní moc do jejích soukromých přesvědčení nijak nezasahovala, pak není pochyb; není tedy důvodu pro to, aby se ve správním řízení zkoumaly různé přehmaty státní moci, ke kterým v jiných situacích a jiných místech jistě dochází. Pokud pak žalobkyně poukazuje na faktickou nevynutitelnost práva na Ukrajině, jedná se o velmi obecné konstatování, jehož souvislost s problémy žalobkyně není zřejmá; účelem azylového řízení je přitom zjistit konkrétní situaci žadatele o azyl, nikoliv zabývat se všemi neblahými společenskými jevy, které se v té či oné míře vyskytují ve většině státních uspořádání. Dovozerovat „faktickou nevynutitelnost práva“ z jedné reakce místního policejního úřadu, který žalobkyni sdělil, že nemá pro své tvrzení dostatek důkazů, je ostatně poněkud přepjaté.

Žalovaný tedy zjistil skutkový stav řádně; proto ani krajský soud nijak nepochybil, pokud se s jeho zjištěními spokojil. Nebylo na místě zkoumat „fungování mocenských struktur“ na Ukrajině, zejména pak „akty šikany a jejich tolerování bezpečnostními složkami“, protože o ničem takovém příběh žalobkyně nevypovídá. Rozhodující orgány nezpochybnily výpověď žalobkyně o tom, že byla častována telefonickými výhrůžkami; správně však usoudily, že jednání telefonujících osob – jakkoli nepříjemně zasahující do soukromí – nedosahovalo intenzity pronásledování, jak je upravuje § 12 zákona o azylu. Pokud policie v této věci nic neučinila, nesvědčí to o „tolerování šikany bezpečnostními složkami“, ale nejspíše o tom, že žalobkyně skutečně nenabídla policii nic jiného než své tvrzení. Je vhodné uvést, že potíže tohoto charakteru ani nepřísluší řešit policii, ale v prvé řadě poskytovateli telekomunikačních služeb: ten totiž může k žádosti majitele telefonního přístroje zjistit, komu bylo přiděleno určité telefonní číslo (a s tímto údajem pak dále může pracovat policie), nebo i blokovat obtěžující či zlomyslné telefonní hovory. Nedostatek aktivity tedy nelze vytýkat ukrajinské policii, ani orgánům dosud rozhodujícím ve věci žalobkyně, ale spíše žalobkyni samotné, která kromě jediného oznámení na policii ve své věci nic neučinila.

Důvodná není ani námitka nesprávného právního posouzení věci; lze tu, stejně jako v námitkách řešených shora, poukázat na nepřiléhavost obecného tvrzení o nefunkčnosti „systému justiční a policejní ochrany“ v konkrétní situaci žalobkyně a o tom, jak ukrajinský stát trpí pronásledování svých občanů pro jejich náboženské přesvědčení. Žalobkyně předně ani nemůže účinně tvrdit cokoli o „systému ochrany“: sama se nijak nepokoušela tento systém využít a spokojila se s jediným dotazem na místní policii. Kromě toho, jak výše uvedeno, existují i jiné prostředky, jak se bránit telefonickému obtěžování, než policejní pomoc: nelze přičítat k tíži místní policie, pokud žalobkyně vkládala veškeré naděje na řešení své situace pouze v ni a jinak zůstala pasivní. (Zde je třeba upozornit na to, že o násilí, o němž se žalobkyně zmínila v kasační stížnosti, nikdy předtím nebyla řeč; tato zmínka proto působí spíše jako pokus dodat skutkovému příběhu žalobkyně dramatickosti než jako pravdivé vyličení skutečnosti.) Dále je třeba zdůraznit, že i kdyby žalobkyně měla odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, nebylo by možno jí poskytnout azyl v jiné zemi, pokud by mohla zabránit porušování svých práv např. přestěhováním do jiné části své vlastní země. To, jak žalobkyně připustila, by v jejím případě pomohlo: z vlastní zkušenosti totiž věděla, že ve městě se protestantům žádných ústrků nedostává. O takové řešení se žalobkyně nepokusila. Pokud považovala za vhodnější odejít do jiného státu než odejít z venkova do některého ukrajinského města, je to její volba; v takové situaci se však nemůže v jakémkoli cizím státě účinně domáhat udělení azylu. Krom toho je věrohodnost skutečné motivace žalobkyně k odchodu ze země oslabena tím, že telefonické obtěžování, které trvalo od srpna roku 2000, ustalo v listopadu roku 2002, avšak žalobkyně a její manžel opustili svou vlast až v prosinci roku 2003. I z toho je zřejmé, že situace žalobkyně při odchodu ze země již nehrozila žádným zásahem do základních práv a svobod; právě taková hrozba však je nutným znakem pronásledování, pro něž lze udělit azyl.

Žalobkyně se svými námitkami tedy neuspěla. Jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2006

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu